

DOI: 10.20535/2522-1078.2025.2(18).342926

ROR: 00syn5v21

УДК 655:001.8(100)

Надходження до редакції: 17.09.2025

Прийняття до друку: 14.10.2025

Фіялка С. Б.

*д-ка наук із соц. комунікацій, доц. кафедри
видавничої справи та редагування
Навчально-наукового видавничо-поліграфічного
інституту, КПІ ім. Ігоря Сікорського,
м. Київ, Україна*

fiyalka@i.ua

ORCID: 0000-0002-1855-7574

Fiialka S.

*Doctor of Social Communications, Associate
Professor at the Department of Publishing
and Editing, Educational and Scientific Publishing
and Printing Institute, of Igor Sikorsky Kyiv
Polytechnic Institute, Kyiv, Ukraine*

fiyalka@i.ua

ORCID: 0000-0002-1855-7574

КЕЙС-СТАДІ В ДОСЛІДЖЕННЯХ З ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

CASE STUDY IN PUBLISHING RESEARCH: INTERNATIONAL EXPERIENCE

Анотація. Висвітлено міжнародний досвід застосування методу кейс-стаді в наукових дослідженнях у сфері видавничої справи, що дозволяє фіксувати як успішні трансформації (цифровізація, нові моделі відкритого доступу, інституційні інновації), так і невдалі практики, нормативні суперечності, а також пояснювати причиново-наслідкові зв'язки, генерувати й перевіряти гіпотези в реальних умовах. Дослідження побудовано на огляді 60 наукових публікацій, які позначено як кейс-стаді. Їх відібрано за такими критеріями: актуальність для видавничої галузі; наявність методологічного обґрунтування; чітке визначення об'єкта й предмета дослідження; відповідність ключовим дефініціям кейс-стаді. Додатково застосовано критерій «реального контексту» як фільтр, щоб виключити дослідження, які не є кейс-стаді (збирання ретроспективних історичних даних; повторний аналіз кейсів без нової емпіричної бази тощо). Запропоновано класифікацію різновидів кейс-стаді: за кількістю випадків — одиничні (intrinsic) та порівняльні (multiple), за дослідницькою метою — описові (descriptive), пояснювальні (explanatory), дослідницькі (exploratory) та ілюстративні (illustrative); за аналітичною спрямованістю — критичні (critical) та оцінювальні (evaluative). Проаналізовано приклади кожного із зазначених різновидів та виокремлено їх особливості. Актуальні напрями подальших досліджень — кейс-стаді в умовах збройної агресії, релокації редакцій, переходу на нові моделі виробництва й поширення контенту задля виявлення стійких і вразливих елементів видавничих екосистем, розроблення антикризових протоколів і моделей взаємодії між учасниками редакційно-видавничих процесів, складання чеклістів для ідентифікації різновидів кейс-стаді.

Ключові слова: кейс-стаді, наукова стаття, видавнича справа, наукові дослідження, методологія.

Abstract. The paper highlights international experience in applying the case study method to research in the field of publishing. This approach makes it possible to capture both successful transformations (digitalization, new models of open access, institutional innovations) and irrational practices, regulatory inconsistencies, as well as to explain cause-and-effect relationships, generate and test hypotheses in real-world settings. The study is based on a review of 60 scholarly publications identified as case studies. The selection criteria included: relevance to the publishing industry; methodological justification; a clearly defined research object and subject; and consistency with key case study definitions. Additionally, the criterion of "real-world context" was applied as a filter to exclude studies that do not qualify as case studies (e.g., collection of retrospective historical data; secondary analysis of cases without new empirical evidence). A classification of case study types is proposed: by the number of cases — intrinsic and multiple case studies; by research purpose — descriptive, explanatory, exploratory, and illustrative case studies; by analytical focus — critical and evaluative case studies. Examples of each type are analyzed, and their specific features are identified. Current directions for further research include case studies under conditions of armed aggression, editorial relocation, transition to new models of content production and dissemination aimed at identifying resilient and vulnerable elements of publishing ecosystems, developing crisis response protocols and models of interaction among participants in editorial and publishing processes, and compiling checklists for identifying case study types.

Keywords: case study, scholarly publishing, research methodology, scientific communication, publishing studies.

Вступ. Цифровізація видавничої справи, розвиток моделей відкритого доступу, міжнародної наукової співпраці актуалізують потребу в дослідженнях у форматі кейс-стаді, в яких описують видавничі практики, узагальнюють досвід та формулюють рекомендації для фахівців видавничої галузі. Кейс-стаді — це «емпіричне дослідження, коли вивчають сучасне явище в його реальному контексті, особливо якщо межі між явищем і контекстом не є чітко визначеними» [13, с. 131] та спираються на докази з кількох джерел (документація, архівні записи, інтерв'ю, безпосереднє спостереження, включене спостереження та матеріальні артефакти, фільми й зображення) [17]. Дж. Геррінг визначив кейс-стаді як інтенсивне дослідження однієї одиниці з метою узагальнення результатів на ширшу сукупність одиниць [6, с. 341]. При цьому дослідник не втручається в досліджувані випадки [15; 16].

Кейс-стаді становить оптимальний інструмент для узагальнення на основі «фальсифікації», яка належить до найбільш суворих критеріїв оцінювання наукових положень: достатньо лише одного емпіричного спостереження, що не відповідає сформульованій гіпотезі, аби визнати

її загалом недійсною та такою, що потребує перегляду або відхилення. К. Поппер ілюстрував це прикладом твердження «усі лебеді білі», наголошуючи, що виявлення хоча б одного чорного лебедя спростовує таку тезу, надаючи результатам загальної значущості та стимулюючи подальші дослідження й розвиток теорії. Завдяки глибинному характеру аналізу кейс-стаді особливо придатне для виявлення подібних «чорних лебедів», оскільки те, що на перший погляд видається «білим», у процесі детального дослідження часто постає «чорним» [11].

Насправді лише близько 50 %, позначених як кейс-стаді, дійсно можна вважати ними, а приблизно 40 % — це «невеликі оцінювальні дослідження» [16]. Не є кейс-стаді повторний аналіз раніше проведених кейс-стаді, збирання історичних даних, оскільки це вже не вивчення сучасного явища; проведення дослідження в лабораторному середовищі, навіть якщо використовуються реальні артефакти або залучаються професійні практики, адже дослідження не здійснюється в реальному контексті [15]. Крім того, кейс-стаді важливо відрізняти від методу кейсів — освітньої технології, «яка базується на розгляді реальних або наближених до реальності ситуацій, що потребують аналізу та прийняття рішень» [1, с. 3].

Б. Флівієрг спростував п'ять поширених помилкових уявлень щодо кейс-стаді: 1) теоретичне знання є ціннішим за практичне; 2) одиничне дослідження не здатне робити внесок у науковий розвиток; 3) кейс-стаді є найбільш корисним для генерування гіпотез, тоді як інші методи більше підходять для перевірки гіпотез і побудови теорії; 4) для кейс-стаді характерна упередженість на користь підтвердження; 5) результати конкретних кейс-стаді важко узагальнити чи підсумувати [5]. Натомість науковець аргументував, що, залежно від дизайну, кейс-стаді здатне виконувати як евристичну, так і верифікаційну функції, з огляду на докази із численних джерел та процедурну прозорість. І хоча кейс-стаді не може надати надійної інформації про ширший клас явищ, проте воно завжди корисне на попередніх етапах дослідження, оскільки дає змогу сформулювати гіпотези, які згодом можна систематично перевірити на більшій кількості випадків [2, с. 34].

Мета статті — виокремити основні типи кейс-стаді, які застосовуються в наукових дослідженнях у царині видавничої справи.

Методи. У результаті аналізу 60 англomовних наукових публікацій видавничої тематики, позначених як кейс-стаді, виділено їх основні типи: за кількістю випадків — одиничні (intrinsic) та порівняльні

(multiple) кейс-стаді; за дослідницькою метою — описові (descriptive), пояснювальні (explanatory), дослідницькі (exploratory) та ілюстративні (illustrative) кейс-стаді; за аналітичною спрямованістю — критичні (critical) та оцінювальні (evaluative) кейс-стаді. Відмінність запропонованої класифікації від наявних полягає в її галузевій спеціалізації, розширенні цільових функцій кейс-стаді та орієнтації на практичну користь для видавничої індустрії.

У процесі відбору публікацій було використано поєднання цільового та системного пошуку. Основними джерелами стали міжнародні наукометричні бази даних Scopus, Web of Science Core Collection, а також відкриті індекси й репозитарії — DOAJ, arXiv та Google Scholar. Часовий зріз охоплював період 2015–2025 рр., що дозволяє простежити застосування методу кейс-стаді в дослідженнях видавничої тематики в умовах цифровізації та поширення моделей відкритого доступу. Алгоритм пошуку передбачав використання ключових слів англійською мовою (case study, publishing, scholarly communication, scientific journal, editorial practices) у різних комбінаціях. Критеріями включення статей до матеріалу дослідження були актуальність для видавничої галузі, наявність методологічного обґрунтування дослідження; чітке визначення об'єкта та предмета кейс-стаді; відповідність визначенням кейс-стаді Р. Іна [17] та К. Вохліна і А. Райнера [16]. Проаналізовано репрезентативні приклади кожного типу кейс-стаді через призму методів збирання даних, цілей дослідження та наукової цінності результатів.

Результати. За кількістю досліджених випадків виокремлено одиничні та порівняльні кейс-стаді. У разі підготовки одиничного кейс-стаді дослідника цікавлять внутрішня логіка та особливості конкретного кейсу. Застосовують якісні методи збирання даних — спостереження, інтерв'ю, аналіз документів та артефактів, що створюють повну картину досліджуваного явища. Наукова цінність одиничного кейс-стаді полягає в його здатності зберегти унікальність досліджуваного об'єкта та надати максимально цілісне розуміння його природи. Наприклад, у статті С. Інчумбе «Зміна ролі наукового видавництва: кейс-стаді від Springer Nature» [7] видавництво Springer Nature використано як кейс для прогнозування майбутнього наукової періодики. У публікації йдеться про те, як видавці можуть ефективніше задовольняти потреби дослідників та академічних установ, бібліотек, грантодавців, наукових товариств. Автор висвітлює бачення трансформаційної стратегії видавця, виділяючи ключові напрями розвитку: удосконалення процесів публікації,

інновації у сфері наукової комунікації, розвиток відкритої науки, підвищенню якості й достовірності досліджень, формування нових напрямів знання. Комплексність аналізу та акцент на внутрішній логіці розвитку видавництва роблять це кейс-стаді унікальним, адже воно не лише фіксує поточний стан видавничої практики, а й пропонує прогностичне бачення ролі наукових видавців у глобальній дослідницькій екосистемі.

Порівняльні кейс-стаді ґрунтуються на паралельному аналізі кількох кейсів з метою виявлення подібностей, відмінностей та закономірностей. На відміну від одиничного кейс-стаді, яке полягає в глибокому дослідженні одного конкретного випадку, порівняльний формат дозволяє отримати ширшу перспективу та сформувані більш узагальнені висновки. Методологічно цей тип дослідження передбачає ретельний добір кейсів за принципами релевантності й зіставності. Кейси можуть бути як контрастними (для виявлення різних моделей розвитку), так і подібними (для підтвердження виявлених тенденцій). Дослідник аналізує кожен кейс окремо, а далі порівнює їх, визначаючи ключові чинники, що зумовлюють схожі або ж, навпаки, різні сценарії розвитку.

Наукова цінність порівняльного кейс-стаді полягає в його здатності поєднувати глибину якісного аналізу з можливістю аналітичного узагальнення. Як приклад можна навести дослідження Н. Ахмада «Журналістські практики верифікації у BBC World News та Al Jazeera English» [3], де проаналізовано практики верифікації контенту в BBC World News та Al Jazeera English. Метою роботи було порівняти підходи до перевірки інформації в редакціях новин, що представляють різні культурні контексти, але працюють на міжнародну аудиторію.

Методологічно дослідження поєднало глибинні інтерв'ю із журналістами та аналіз редакційних документів. Завдяки такому підходу автор дістав комплексне уявлення про щоденну практику верифікації новинних матеріалів. Дослідження продемонструвало, що хоча обидві редакції дотримуються принципів ретельної перевірки, існують помітні відмінності в пріоритетах та методах. BBC World News робить більший акцент на інституціоналізованих процедурах і бюрократично формалізованих етапах перевірки, тоді як Al Jazeera English часто застосовує гнучкіші та адаптивніші практики, особливо в умовах кризових подій. Такий підхід дозволив не лише описати окремі редакційні практики, а й продемонструвати варіативність реалізації журналістських стандартів у глобальному інформаційному просторі. У науковому плані

стаття Н. Ахмада підкреслює цінність множинного кейс-стаді для розуміння складних комунікаційних процесів у міжнародних медіа.

За дослідницькою метою виокремлено описові, пояснювальні, дослідницькі та ілюстративні кейс-стаді.

Описові кейс-стаді передбачають докладний і систематичний аналіз окремого випадку, явища чи процесу. Їх основна мета полягає у відтворенні контекстуальних умов та характеристик досліджуваного об'єкта в усій їхній багатогранності. У центрі уваги дослідника перебувають специфічні обставини, послідовність подій, взаємозв'язки між учасниками та середовище, у якому відбувається досліджуваний процес.

Для досягнення максимальної достовірності застосовують офіційні документи, інтерв'ю, результати спостережень, архівні матеріали. Це дозволяє відтворити досліджуваний випадок як цілісну картину, де кожен елемент має значення для розуміння загального перебігу подій. Завдяки систематизації й структурованому викладу матеріалу описове кейс-стаді створює емпіричну базу для подальших інтерпретацій, порівнянь чи розроблення гіпотез.

Прикладом описового кейс-стаді в сучасних дослідженнях з видавничої справи є праця А. Роботема «Що саме ви синхронізували? Етнографічне дослідження планування новин у традиційній газеті з концепцією digital first» [12], яка містить аналіз редакційних практик у щоденній швейцарській газеті Le Temps, яка функціонує в моделі digital first. Метою дослідження було виявити особливості організації виробничого циклу новин та розкрити логіку їх планування в умовах співіснування друкованої й цифрової платформ. Дослідження охоплювало безпосереднє спостереження, участь у робочих процесах, інтерв'ю із журналістами та аналіз внутрішньої документації, що дозволило комплексно відтворити повсякденну практику редакції.

Автор описав увесь процес створення новин — від редакційних нарад та застосування спеціальних інструментів до ухвалення рішень щодо часу виходу матеріалів. Продемонстровано, що інструменти планування, редакційні наради та дедлайни визначають типи новин і їхню пріоритетність. Значний вплив мають зовнішні чинники, які уповільнюють або прискорюють темп виходу матеріалів. Описано, що у вечірній період, коли зовнішній тиск зменшується, редакція більш прискіпливо добирає матеріали, щоб уникнути монотонності, варіює формати та теми, спираючись передусім на очікування аудиторії. Тобто описовий підхід дав змогу вичерпно висвітлити всі робочі процеси щодо формування

порядку денного новин у конкретній редакції періодичного видання з концепцією digital first.

Пояснювальні кейс-стаді спрямовані на виявлення причиново-наслідкових зв'язків, інтерпретацію процесів і явищ. Методологічно пояснювальне кейс-стаді передбачає використання складних аналітичних інструментів: дослідник будує логічні моделі, застосовує порівняльний аналіз, звертається до кількох джерел даних, щоб підтвердити гіпотезу.

Показовим прикладом пояснювального кейс-стаді є дослідження Ф. Момені, С. Дітце, П. Майра та ін. «Які фактори пов'язані з публікаціями у відкритому доступі? Кейс-стаді Springer Nature» [9], де проаналізовано 522 411 статей, опублікованих Springer Nature, з метою виявлення факторів, що впливають на вибір моделі публікації (відкритий доступ або традиційна модель). Автори з'ясували, що найбільш значущими чинниками є рівень фінансової підтримки, досвід авторів, наявність інституційних політик та вимоги грантодавців. Наприклад, імовірність публікації у відкритому доступі була вищою тоді, коли інституції чи фонди надавали фінансування для оплати публікаційних внесків (APCs). Водночас у деяких наукових галузях (передусім у гуманітарних науках) частота відкритих публікацій залишалася нижчою через відсутність стабільних фінансових механізмів.

Дослідники спиралися на кількісний аналіз метаданих і застосували статистичні методи для виявлення зв'язків між різними змінними, що відрізняє пояснювальні дослідження від описових. Розглянуте кейс-стаді виконує роль своєрідного «містка» між емпіричними спостереженнями та побудовою цілісних теоретичних моделей.

Основним завданням дослідницького кейс-стаді є формування гіпотез, уточнення дослідницьких питань та визначення можливих напрямів подальших наукових пошуків. Саме тому цей різновид кейс-стаді часто виступає початковим етапом у складних міждисциплінарних дослідженнях, де потрібне емпіричне підґрунтя для розроблення нових концептуальних рамок.

Методологія дослідницького кейс-стаді ґрунтується на гнучкому підході до збирання й аналізу даних. Дослідник може комбінувати різні методи — від аналізу документів і глибинних інтерв'ю до спостережень та пілотних експериментів.

Як приклад дослідницького кейс-стаді можна навести статтю Ю. Чжу [18], присвячену аналізу етапів публікації статей у форматі early access у різних бібліографічних базах даних (Web of Science Core

Collection, Scopus і Engineering Village Compendex). Метою дослідження було з'ясувати, як саме відбувається відображення та індексація матеріалів на проміжних етапах публікаційного процесу, а також які розбіжності існують між ключовими базами даних у трактуванні статусу наукової статті. У роботі немає заздалегідь висунутих гіпотез, натомість автор ставить відкриті дослідницькі питання на кшталт: «Які етапи публікації застосовують різні бази даних щодо статей раннього доступу?», «Чим відрізняються ці етапи між різними базами даних?», «Які проблеми виникають унаслідок таких розбіжностей?». Методологічно робота спирається на вибірку із журналів IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers). Автор провів порівняльний аналіз різних публікаційних стадій — від подання та прийняття рукопису до появи статті у форматі early access і подальшої фінальної версії. Особливу увагу приділено тому, як різні бази відображають ці статуси й наскільки вони узгоджені між собою.

Отримані результати засвідчили наявність значних відмінностей у позначенні публікаційних стадій, що може ускладнювати відстеження бібліометричних показників та інтерпретацію цитованості. Автор підкреслює, що невідповідність у класифікації early access створює ризики для наукової оцінки та порівняння результатів між базами даних. Тобто проаналізоване кейс-стаді відкриває «білу пляму» у практиці індексації наукових статей, містить систематизовані дані та формує підґрунтя для подальших досліджень.

Головна мета ілюстративного кейс-стаді полягає в унаочненні певного явища, процесу або концепції, щоб зробити складні або абстрактні ідеї зрозумілими для ширшої аудиторії (науковців, практиків, студентів), показати їх реалізацію в реальному житті та підкреслити характерні особливості явища. Дослідник обирає один або кілька випадків, які яскраво відображають сутність досліджуваного питання, і детально описує їх, зосереджуючись на найбільш репрезентативних рисах. Джерелами даних можуть бути офіційні документи, статистика, інтерв'ю, спостереження тощо.

У контексті досліджень видавничої справи прикладами ілюстративних кейс-стаді є дослідження в межах проекту Libraries and Open Publishing Case Studies, який було започатковано у серпні 2021 р. для створення серії кейс-стаді, що висвітлюють стратегії, що їх розробляють і впроваджують університетські бібліотеки з метою поширення наукових результатів своїх закладів [8]. Зокрема, Бібліотека

Квінслендського технологічного університету (Австралія) з 2010 р. підтримує п'ять міжнародних, рецензованих та доступних в Open Journal Systems журналів (The International Journal for Crime, Justice and Social Democracy, Student Success, International Journal of Critical Indigenous Studies, Law, Technology and Humans та M/C Journal). Усі журнали працюють на умовах Creative Commons (без APC), мають DOI та ORCID у метаданих та індексуються у DOAJ.

У 2015–2017 рр. бібліотека Ліверпульського університету імені Дж. Мурса (Велика Британія) у межах концепції *library as publisher* реалізувала пілотний проєкт із впровадження сервісу хостингу журналів відкритого доступу на базі системи Open Journal Systems [4]. Було протестовано різні робочі процеси, щоб зрозуміти, які форми підтримки потрібні різним типам журналів. До проєкту було залучено три видання: студентський журнал SPARK (Open Journal Systems використовували для подання й частково для рецензування, бібліотека забезпечила хостинг і URL), педагогічний журнал *Innovations in Practice* (бібліотека допомагала з підготовкою макетів і завантаженням PDF-файлів); новий журнал з охорони здоров'я *Links to Health and Social Care* (тут команда бібліотеки безпосередньо брала участь у редакційному процесі на всіх етапах). Наведений приклад ілюстративного кейс-стаді продемонстрував, як університетські бібліотеки можуть керувати ОА-журналами через Open Journal Systems; розробляти відповідну політику ліцензування; підтримувати редколегії; створювати навчально-методичні матеріали для авторів та редакторів; забезпечувати сталість сервісу й автономію редакційних команд.

За аналітичною спрямованістю кейс-стаді можна поділити на критичні та оцінювальні.

Критичні кейс-стаді застосовують для перевірки меж застосовності певної теорії, моделі або концепції в специфічних умовах. Основна його мета полягає в з'ясуванні, чи справджуються теоретичні положення в реальній практиці та наскільки вони здатні пояснити досліджуване явище. Такий підхід особливо корисний тоді, коли існує потреба поставити під сумнів сталі наукові уявлення або ж, навпаки, надати переконливі докази їхньої валідності.

Методологія критичного кейс-стаді ґрунтується на ретельному відборі випадку, який є показовим для перевірки певної теорії. Якщо теоретична модель підтверджується навіть у складних, нетипових чи граничних умовах, можна стверджувати про її стійкість і широку застосовність.

Якщо ж вона виявляється неспроможною пояснити специфіку обраного випадку, це стає підставою для перегляду чи вдосконалення теорії.

Прикладом критичного кейс-стаді є стаття Й. Неуман та М. Лааксо «Баланс між ідеологією та можливістю реалізації: кейс-стаді впровадження та оцінювання моделей відкритого доступу для наукового журналу з філософії» [10]. Метою дослідження було з'ясувати, наскільки життєздатними є різні моделі відкритого доступу для невеликого гуманітарного журналу *Nordic Wittgenstein Review*, що існує завдяки добровільній редакційній праці в умовах обмеженого фінансування. Автори поставили дослідницькі питання: «Які моделі відкритого доступу можуть бути застосовані у невеликих виданнях?», «Як забезпечити баланс між ідеологією відкритої науки та практичною здійсненністю?», «Які критерії дозволяють оцінити обрану модель?»

Методологія дослідження охоплювала аналіз внутрішніх звітів редакційної команди, вебаналітику та опитування читачів. Особливу увагу було приділено порівнянню різних моделей відкритого доступу та їх відповідності конкретним умовам функціонування журналу. Редакція обрала модель відкритого доступу без плати для авторів і читачів, спираючись на волонтерську роботу редакторів та часткову підтримку університету. Рішення виявилось виправданим, тобто кейс свідчить, що ідеологічні цінності (відкритий доступ, академічна свобода) можуть бути реалізовані, але це потребує ретельного планування й хоча б мінімальної підтримки. Це дослідження є критичним кейс-стаді, оскільки в ньому розглянуто «найменш імовірний» контекст для успішної реалізації політики відкритого доступу (невеликий гуманітарний журнал без значного фінансування).

В оцінювальних кейс-стаді аналізують ефективність програм, політик чи окремих ініціатив, з'ясовують, наскільки запроваджені заходи відповідають поставленим цілям, які результати вони приносять і які чинники впливають на їхню успішність. Методологічно оцінювальне кейс-стаді передбачає поєднання кількісних та якісних методів збирання інформації: аналіз статистичних даних, інтерв'ю з учасниками програм, вивчення документів, спостереження за реалізацією заходів. Такий комплексний підхід дозволяє не лише зафіксувати результати, а й зрозуміти механізми їх досягнення чи причини невдач. Особливе значення має контекст, адже та сама ініціатива може демонструвати різні рівні ефективності залежно від умов її впровадження. Оцінювальні кейс-стаді надають доказову базу для прийняття управлінських

рішень, удосконалення політик і програм, поширення успішних практик та запобігання помилкам.

Прикладом оцінювального кейс-стаді є робота Д. Шоллера, К. Рама, К. Беттігера та Д. Каца «Дотримання політик архівування публічних даних у науковому видавництві: дослідження журналів з екології» [14]. У центрі уваги авторів — політики відкритого зберігання даних та їх ефективність. Науковці ставлять питання — як саме журнали забезпечують виконання політик відкритого зберігання даних і хто (редактори, асоційовані редактори, рецензенти, автори, репозиторії) несе відповідальність за перевірку повноти та якості наборів даних. Було проведено напівструктуровані інтерв'ю з представниками редакцій та іншими зацікавленими сторонами (стейкхолдерами), щоб з'ясувати їхні уявлення про відповідальність і процедури забезпечення політик відкритого зберігання даних, а відтак виконано тематичний аналіз відповідей для виявлення повторюваних мотивів, уявлень і практичних перешкод. Респонденти не дійшли згоди щодо того, чи мають саме редактори перевіряти набори даних, чи це роль рецензентів, чи відповідальність авторів/репозиторіїв. У різних журналах і навіть у межах однієї редакції очікування були різні. Рецензенти часто не мали часу, навичок або чітких інструкцій для перевірки наборів даних; авторам бракувало супровідної документації і вони не вміли оформити дані відповідно до стандартів.

Брак стандартизованих чеклістів, відсутність ролі «редактора даних», неоднозначні вимоги щодо формату й метаданих — усе це ускладнювало ефективне виконання політики відкритого зберігання даних. Автори дослідження інтерпретували отримані відповіді як доказ того, що наявність відповідних політик — необхідна, але не достатня умова (без чітких процедур виконання, розподілу відповідальності й технічної/людської підтримки політики залишаються малоефективними) та запропонували рекомендації: уточнити роль і відповідальність учасників редакційно-видавничого процесу; запровадити чеклісти й вимоги щодо метаданих; інтегрувати перевірку даних у робочий процес; забезпечити DOI для даних; навчати й консультувати рецензентів щодо перевірки даних.

Висновки. Кейс-стаді є продуктивним і багатофункціональним інструментом глибинного та контекстуального аналізу практик видавничої індустрії. Його наукова значущість полягає в можливості пояснювати причиново-наслідкові зв'язки, формувати гіпотези та перевіряти дію

теоретичних положень у реальних умовах. Систематизація кейс-стаді за кількістю випадків, дослідницькою метою та аналітичною спрямованістю є важливим внеском у методологію наукових досліджень, оскільки вона підвищує точність, відтворюваність і практичну застосовність результатів. Запропонована класифікація надає можливість дослідникам цілеспрямовано обирати різновид кейс-стаді залежно від дослідницьких завдань — формування гіпотез, їх перевірка, оцінювання ефективності видавничих практик тощо. Перспективи подальших досліджень полягають у використанні кейс-стаді для аналізу результатів цифрової перебудови видавничої індустрії, переходу на нові моделі виробництва й поширення контенту; розроблення антикризових протоколів і моделей взаємодії між учасниками редакційно-видавничих процесів, практичних рекомендацій для видавців, редакторів, бібліотек і наукових інституцій; документування трансформацій редакційних процесів в умовах нових викликів для наукової комунікації та професійних спільнот під час війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Спасібухов Н. Роль методу кейсів у процесі формування професійних компетентностей студентів юристів. Академічні візії. 2024. Вип. 38. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1558> (дата звернення: 17.09.2025).
2. Abercrombie N., Hill S., Turner B. Dictionary of sociology. Harmondsworth, UK: Penguin, 1984.
3. Ahmad N. Journalistic verification practices from the BBC World News and Al Jazeera English. Howard Journal of Communication. 2024. No. 35 (1). P. 1–14. <https://doi.org/10.1080/10646175.2023.2233096>.
4. Dishman C. Developing an open journals hosting service: A case study from Liverpool John Moores University (LJMU). Insights: The UKSG Journal. 2017. No. 30(2). Pp. 85–91. <https://doi.org/10.1629/uksg.357>.
5. Flyvbjerg B. Five Misunderstandings About Case-Study Research. Qualitative Inquiry. 2006. No. 12(2). Pp. 219–245. <https://doi.org/10.1177/1077800405284363>.
6. Gerring J. What Is a Case Study and What Is It Good for? American Political Science Review. 2004. No. 98(2). Pp. 341–354. <https://doi.org/10.1017/S0003055404001182>.

7. Inchcoombe S. The changing role of research publishing: A case study from Springer Nature. *Insights: The UKSG Journal*. 2017. No. 30(2). P. 13–19. <https://doi.org/10.1629/uksg.355>.
8. Libraries & open publishing case studies. Council of Australian University Librarians. URL: caul.libguides.com+1 (accessed on: 17.09.2025).
9. Momeni F., Dietze S., Mayr P., Biesenbender K., Peters I. Which factors are associated with open access publishing? A Springer Nature case study. 2022 (arXiv:2208.08221) [Preprint]. arXiv. URL: <https://arxiv.org/abs/2208.08221> (accessed on: 17.09.2025).
10. Neuman Y., Laakso M. Balancing ideology and feasibility: A case study on adopting and evaluating open access publishing models for a society journal within philosophy. *Information Research*. 2017. No. 22 (4), paper 773. University of Borås. URL: <http://informationr.net/ir/22-4/paper773.html> (accessed on: 17.09.2025).
11. Popper K. *The logic of scientific discovery*. New York: Basic Books, 1959.
12. Robotham A. T. What Were You Synching? An Ethnographic Study of News Scheduling at a Digital First Legacy Newspaper. *Digital Journalism*. 2021. No. 11 (6), P. 1005–1025. URL: <https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1988860>.
13. Runeson P., Höst M. Guidelines for conducting and reporting case study research in software engineering. *Empirical Software Engineering*. 2009. No. 4 (2). P. 131–164. URL: <https://doi.org/10.1007/s10664-008-9102-8>.
14. Sholler D., Ram K., Boettiger C., Katz D. Enforcing public data archiving policies in academic publishing: A study of ecology journals. 2018 (arXiv:1810.13040). arXiv. URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.1810.13040>.
15. Wohlin C. Case study research in software engineering. It is a case, and it is a study, but is it a case study? *Information and Software Technology*. 2021. No. 133. 106514. URL: <https://doi.org/10.1016/j.infsof.2021.106514>.
16. Wohlin C., Rainer A. Is it a case study? A critical analysis and guidance. *Journal of Systems and Software*. 2022. No. 192. 111395. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jss.2022.111395>.
17. Yin R. K. *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). Sage Publications, 2018.
18. Zhu Y. An exploratory study on the publication stages of early access articles in different bibliographic databases: A case study of IEEE journals. *PLOS ONE*. 2025. No. 20(6). e0325787. URL: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0325787>.

REFERENCES

1. Spasibukhov, N. (2024). Rol metodu keisiv u protsesi formuvannia profesiynykh kompetentnostei studentiv yurystiv [The Role of the Case Method in the Process of Developing Professional Competencies of Law Students]. *Akademichni vizii*, 38. Retrieved September 17, 2025, from <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1558>.
2. Abercrombie, N., Hill, S., & Turner, B. S. (1984). *Dictionary of sociology*. Harmondsworth, UK: Penguin.
3. Ahmad, N. (2024). Journalistic verification practices from the BBC World News and Al Jazeera English. *Howard Journal of Communication*, 35(1), 1–14. <https://doi.org/10.1080/10646175.2023.2233096>.
4. Dishman, C. (2017). Developing an open journals hosting service: A case study from Liverpool John Moores University (LJMU). *Insights: The UKSG Journal*, 30(2), 85–91. <https://doi.org/10.1629/uksg.357>.
5. Flyvbjerg, B. (2006). Five Misunderstandings About Case-Study Research. *Qualitative Inquiry*, 12(2), 219–245. <https://doi.org/10.1177/1077800405284363>.
6. Gerring, J. (2004). What Is a Case Study and What Is It Good for? *American Political Science Review*, 98(2), 341–354. <https://doi.org/10.1017/S0003055404001182>.
7. Inchcoombe, S. (2017). The changing role of research publishing: A case study from Springer Nature. *Insights: The UKSG Journal*, 30(2), 13–19. <https://doi.org/10.1629/uksg.355>.
8. Libraries & open publishing case studies. Council of Australian University Librarians. Retrieved September 17, 2025, from caul.libguides.com+1.
9. Momeni, F., Dietze, S., Mayr, P., Biesenbender, K., & Peters, I. (2022). Which factors are associated with open access publishing? A Springer Nature case study (arXiv:2208.08221) [Preprint]. arXiv. Retrieved September 17, 2025, from <https://arxiv.org/abs/2208.08221>.
10. Neuman, Y., & Laakso, M. (2017). Balancing ideology and feasibility: A case study on adopting and evaluating open access publishing models for a society journal within philosophy. *Information Research*, 22(4), paper 773. University of Borås. Retrieved September 17, 2025, from <http://informationr.net/ir/22-4/paper773.html>.
11. Popper, K. (1959). *The logic of scientific discovery*. New York: Basic Books.
12. Robotham, A. T. (2021). What Were You Synching? An Ethnographic Study of News Scheduling at a Digital First Legacy Newspaper. *Digital Journalism*, 11(6), 1005–1025. <https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1988860>.

13. Runeson, P., & Höst, M. (2009). Guidelines for conducting and reporting case study research in software engineering. *Empirical Software Engineering*, 14(2), 131–164. <https://doi.org/10.1007/s10664-008-9102-8>.
14. Sholler, D., Ram, K., Boettiger, C., & Katz, D. S. (2018, October 31). Enforcing public data archiving policies in academic publishing: A study of ecology journals (arXiv:1810.13040). arXiv. <https://doi.org/10.48550/arXiv.1810.13040>.
15. Wohlin, C. (2021). Case study research in software engineering. It is a case, and it is a study, but is it a case study? *Information and Software Technology*, 133, 106514. <https://doi.org/10.1016/j.infsof.2021.106514>.
16. Wohlin, C., & Rainer, A. (2022). Is it a case study? A critical analysis and guidance. *Journal of Systems and Software*, 192, 111395. <https://doi.org/10.1016/j.jss.2022.111395>.
17. Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). Sage Publications.
18. Zhu, Y. (2025). An exploratory study on the publication stages of early access articles in different bibliographic databases: A case study of IEEE journals. *PLOS ONE*, 20(6), e0325787. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0325787>.